

Svensk ögontröst *Euphrasia stricta* var. *Suecica*

Den svenska ögontrösten är en tidigblommande varietet av den vanliga ögontrösten *Euphrasia stricta*. Det är en ettårig och vårgroende ört som lever i ängen med traditionell slätter. I Sverige finns den bara kvar på Gotland, och mycket tyder på att den gotländska populationen är den största i världen, trots att den endast finns i tio ängen och en betesmark.

Hot

Den svenska ögontrösten hotas av att det blir allt färre slättermarker, endast ca 1 % av de ängen som fanns för 150 år sedan finns kvar idag. Att växten är ettårig och saknar fröbank gör att populationerna varierar ganska mycket från år till år, beroende på hur gynnsam säsongen har varit. Om skötseln är dålig eller uteblir ett enstaka år kan det räcka för att arten ska försvinna. Förr kunde den då återinvandra från grannängat, idag kan det vara flera mil till närmaste förekomst.

Vad gör länsstyrelsen?

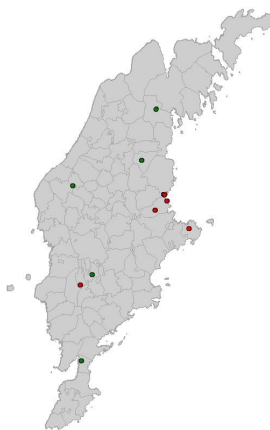
Under 2001-2005 genomförde Länsstyrelsen i Gotlands län ett åtgärdsprogram för att bevara den svenska ögontrösten. Bland åtgärderna ingick röjningar i befintliga lokaler och frösådd i några ängen där ögontrösten har försvunnit. I fyra av åtta ängen där man har sått in ögontröstar hittades den 2006. Antalet ängen med svensk ögontröst har genom detta ökat från 6 till 10, men i de nya ängerna förekommer den endast mycket fåtaligt.

Svensk ögontröst är fortfarande mycket ovanlig och ett nytt åtgärdsprogram har därför skrivits för 2007-2011. Under perioden ska man fortsätta den inslagna vägen genom att förstärka de nya lokalerna med ytterligare frösådd och även så ut på några nya lokaler. Viktigast är dock att lokalerna där ögontrösten finns sköts på ett bra sätt.

Så här kan du gynna svensk ögontröst!

Om du har ett änge med svensk ögontröst bör det skötas så att ögontrösten kan trivas:

- Sköt ängat på traditionellt sätt med fagning, slätter och efterbete. Fagning och efterbete är mycket viktigt för ögontrösten eftersom fröna kan ha svårt att gro om växttäckat är för tätt.
- **Slå ängat senare om försommaren är kall och regnig!** Varma somrar hinner ögontrösten fröa av sig någon vecka in i juli. Kalla somrar kan den behöva flera veckor extra.
- Låt höet ligga och torka några dagar på marken innan det bärgas, så att fröna hinner lossna.

Ängen med svensk ögontröst. De röda är ängen där ögontrösten finns kvar naturligt, de gröna är ängen som har återetablerats genom åtgärdsprogrammet.

Vad är ett åtgärdsprogram?

Åtgärdsprogram tas för närvarande fram för en mängd hotade arter som behöver särskilda åtgärder för att kunna bevaras för framtiden. Åtgärdsprogrammet för svensk ögontröst har tagits fram av länsstyrelsen på Gotland, som också ansvarar för att åtgärderna utförs. Det finns att ladda ner på naturvårdsverkets hemsida, www.naturvardsverket.se.

Kontakt:

Annika Forsslund, 010-223 93 70 annika.forsslund@lansstyrelsen.se

David Lundgren, 010-223 92 67 david.lundgren@lansstyrelsen.se

Koordinatorer, åtgärdsprogram för hotade arter

www.lansstyrelsen.se/gotland

